
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2017 No. 566

**Rheoliadau Deddf Tiroedd Comin 2006
(Cywiro, Tir Comin Heb ei Gofrestru neu Dir
Comin a Gam-gofrestrwyd) (Cymru) 2017**

RHAN 1

Rhagarweiniol

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Deddf Tiroedd Comin 2006 (Cywiro, Tir Comin Heb ei Gofrestru neu Dir Comin a Gam-gofrestrwyd) (Cymru) 2017.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 5 Mai 2017.

(3) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “arolygydd” (“*inspector*”), ac eithrio yn rheoliad 4, yw person a benodir gan yr awdurdod sy'n dyfarnu i gynnal ymchwiliad cyhoeddus, gwrandawriad neu arolygiad o safle mewn perthynas â chais neu gynnig;

ystyr “awdurdod cofrestru” (“*registration authority*”) yw awdurdod cofrestru tiroedd comin;

ystyr “awdurdod lleol” (“*local authority*”) yw—

- (a) cyngor sir;
- (b) cyngor bwrdeistref sirol;
- (c) cyngor cymuned; neu
- (d) awdurdod Parc Cenedlaethol;

ystyr “yr awdurdod sy'n cyfeirio” (“*referring authority*”), mewn perthynas â chais neu gynnig sydd wedi ei gyfeirio at berson penodedig yn unol â rheoliad 15(2), yw'r awdurdod cofrestru a'i cyfeiriodd;

ystyr “yr awdurdod sy'n dyfarnu” (“*the determining authority*”) yw—

- (a) y person penodedig mewn perthynas â chais neu gynnig sydd wedi ei gyfeirio at berson o'r fath yn unol â rheoliad 15(2); neu
- (b) mewn perthynas ag unrhyw gais neu gynnig arall, yr awdurdod cofrestru y mae'n ofynnol iddo ddyfarnu'r cais neu'r cynnig yn unol â rheoliad 15(1);

ystyr “cais” (“*application*”) yw cais a gyflwynir i awdurdod cofrestru o dan adran 19 o Ddeddf 2006, neu Atodlen 2 iddi, neu o dan y Rheoliadau hyn i ddiwygio ei gofrestr;

ystyr “cofrestr” (“*register*”) yw cofrestr o dir comin neu gofrestr o feysydd tref neu bentref, a dylid dehongli “cofrestredig” (“*registered*”) a “cofrestriad” (“*registration*”) yn unol â hynny; mae i “cyfathrebiad electronig” yr ystyr a roddir i “electronic communication” yn adran 15(1) o Ddeddf Cyfathrebiadau Electronig 2000(1);

ystyr “cyngor tiroedd comin” (“*commons council*”) yw corff a sefydlwyd drwy Orchymyn o dan adran 26 o Ddeddf 2006;

ystyr “cynnig” (“*proposal*”) yw cynnig gan awdurdod cofrestru i ddiwygio cofrestr ar ei ysgogiad ei hun yn unol ag—

(a) adran 19 o Ddeddf 2006; neu

(b) Atodlen 2 i Ddeddf 2006;

ystyr “Deddf 1965” (“*the 1965 Act*”) yw Deddf Cofrestru Tir Comin 1965(2);

ystyr “Deddf 2006” (“*the 2006 Act*”) yw Deddf Tiroedd Comin 2006;

ystyr “hysbysiad o gais” (“*notice of application*”) yw hysbysiad sy'n cynnwys y manylion a bennir yn rheoliad 12(1);

ystyr “person penodedig” (“*appointed person*”) yw person neu bersonau a benodir yn unol â rheoliad 4;

ystyr “Rheoliadau 1966” (“*the 1966 Regulations*”) yw Rheoliadau Cofrestru Tir Comin (Cyffredinol) 1966(3);

ystyr “tir wedi ei gofrestru” (“*registered land*”) yw tir wedi ei gofrestru'n dir comin neu'n faes tref neu bentref;

ystyr “uned gofrestr” (“*register unit*”), mewn cysylltiad ag unrhyw dir sydd wedi ei gofrestru mewn cofrestr, yw swm cofrestriad y tir hwnnw yn yr adran dir a'r adran hawliau o'r gofrestr ac, os cafodd y cofrestriad ei wneud o dan reoliadau o dan Ddeddf 1965, yw adran berchenogaeth y gofrestr honno.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys mewn perthynas ag unrhyw gais neu gynnig.

Diwygio cofrestr

3.—(1) Rhaid i ddiwygiad a wneir i gofrestr yn unol â dyfarnu cais neu gynnig gael ei wneud yn adran briodol yr uned gofrestr sy'n ymwneud â'r tir hwnnw.

(2) Rhaid i awdurdod cofrestru, wrth ddiwygio'r gofrestr (gan gynnwys cofrestru neu ddileu tir cofrestredig a diwygio cofrestriad), ddilyn fformat y gofrestr mor agos â phosibl gyda'r cyfryw amrywiadau ac addasiadau y mae eu hangen o dan yr amgylchiadau.

(3) Ar ôl dyfarnu cais neu gynnig, rhaid i'r awdurdod cofrestru stampio pob dalen sy'n rhan o'r dyfarniad.

Penodi personau i gyflawni swyddogaethau awdurdod cofrestru

4.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru benodi—

(a) personau (“person penodedig”) i fod yn gymwys i weinyddu ceisiadau a wneir i awdurdod cofrestru, neu gynigion a wneir gan awdurdod o'r fath, sy'n cael eu cyfeirio gan yr awdurdod cofrestru at berson penodedig yn unol â'r Rheoliadau hyn; a

---

(1) 2000 p.7. Diwygiwyd y diffiniad o “electronic communication” gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 (p. 21), Atodlen 17, paragraff 158.

(2) 1965 p. 64.

(3) O.S. 1966/1471.

- (b) unrhyw berson sy'n cael ei gyflogi neu ei gymryd ymlaen fel arall yn un o arolygwyr y person penodedig, neu a gyflogir fel staff iddo, i fod yn gymwys i—
  - (i) dyfarnu cais neu gynnig y mae awdurdod cofrestru wedi ei gyfeirio at y person penodedig yn unol â'r Rheoliadau hyn; a
  - (ii) cymryd unrhyw gamau angenrheidiol at y diben hwnnw neu sy'n gysylltiedig â'r diben hwnnw (er enghraifft, cynnal ymchwiliad cyhoeddus, gwrandawriad neu ymweliad safle).
- (2) Rhaid i benodiad o dan baragraff (1) fod yn ysgrifenedig.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru, ar unrhyw adeg, drwy roi hysbysiad yn ysgrifenedig i berson penodedig—
  - (a) dirymu'r penodiad yn gyffredinol;
  - (b) dirymu'r penodiad i'r graddau y mae'n ymwneud â chais neu gynnig penodol nad yw wedi ei ddyfarnu gan y person penodedig cyn yr adeg honno; neu
  - (c) dirymu awdurdod y person penodedig i ymarfer swyddogaeth benodol mewn perthynas â chais neu gynnig.
- (4) Ni fydd hysbysiad o dan baragraff (3) yn effeithio ar ddilysrwydd unrhyw beth a wneir gan y person penodedig cyn i'r hysbysiad gael ei roi.